

мислящитѣ хора на балканскитѣ народи сж се занимавали още отъ началото на тоя вѣкъ, че и по-късно. Само съюзътъ по онова врѣме е изисквалъ съвсѣмъ по-други обстоятелства отъ днешнитѣ, макаръ и да му даваше задача подобна на днешнята. Съюзътъ именно, за който тогава се работеше, е ималъ да се бори противъ Турция, като се облѣга на Европа. Задачата пъкъ на съюза, за който днесъ би трѣбвало да се работи, би била тѣзи, щото да се защитава не отъ Турция, нѣ отъ двѣтѣ други Европейски държави, които се стрѣмятъ да присебятъ Балканския Полуостровъ, и щото въ това да се облѣга на Турция.

Прочутото дружество, което е работило върху съюзътъ на Балканскитѣ народи за освобождение Християнитѣ отъ Турция, и което имаше въ членоветѣ си застъпени всичкитѣ Балкански народи, състави се веднага слѣдъ Карагеоргиевото Въстание. Това е „Хетерия“, която е броила между членоветѣ си, поне тѣй се мисли, и самия Карагеоргий. Тогавашнитѣ условия за съставянieto на такъво дружество живо рисува Шаръ-Планинеца съ тѣзи редове: „сърбската, българската и гръцката народности“, казва той, „прѣди сегашнитѣ тѣхни малки държави сж биле много по-близо до идеалътъ на освобождението отъ колкото тѣхнитѣ днешни държави. Тогавашно е имало по-вече връзки и по-вече общностъ между тѣхнитѣ хора, отъ колкото ги има днесъ. Тогавашно полуостровътъ, макаръ и подъ турско робство, е усѣщалъ по-голъма еднаквостъ въ своитѣ си интереси, отъ колкото днесъ. Отъ единия край на полуостровътъ до другия сж се ширили сжщитѣ обичаи, наслѣдени Богъ знай отъ когашна старина; цѣлия полуостровъ е живѣлъ съ единъ икономически животъ; главнитѣ язици на всичкия полуостровъ сж биле по цѣлия полуостровъ по-вече познати отъ колкото днесъ“. ¹⁾

Но балканскитѣ народи които сж мислили единъ за друго и се викали на помощ дордѣто бѣха подъ турцитѣ, наченаха, когато по-отдѣлно се освободиха и добиха свои народни държави, да забравятъ нуждата за взаимното сдружаване. Още по-вече, освободени, тѣ прѣдѣ всичко, което имъ е налагало сдружаване, нарочно сж затваряли очитѣ си, и сж наченали да мислятъ и разбиратъ съмо за това, какъ да

¹⁾ Гръцки мисли за етнографията на Балканский Полуостровъ, отъ Шаръ Планинецъ. „Отечество“ св. 104 стр. 510.